

Priročnik

NightSCOPE

Priročnik NightSCOPE

www.nightscope.eu

Pripravili:

Karen Hughes, Jane Stuart, Andrew M. Bennett in Mark A. Bellis

Centre for Public Health
Liverpool John Moores University
Henry Cotton Building
15-21 Webster Street
Liverpool L3 2ET
VB
www.cph.org.uk
www.club-health.eu

December 2011

The project is supported by the European Commission under the Health Programme 2008-2013. Other supporters of the project are: Ministry of Health (Slovenia), Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Office for Youth (Slovenia), Slovenian Traffic Safety Agency (Slovenia), Fonds de Lutte contre Certaines Formes de Criminalité (Luxembourg) and the City of London (UK).

Vsebina

1. O NightSCOPE.....	2
2. Kako uporabljati NightSCOPE.....	5
2.1 Priprava	5
Lokalni koordinator	5
Partnerske institucije	6
2.2 Uvedba programa NightSCOPE	7
2.3 Izpolnjevanje vprašalnika	8
2.4 Primerjava odgovorov	8
3. Poročilo NightSCOPE	9
3.1 Povzetek rezultatov.....	9
3.2 Razčlemba ocen	10
3.3 Odgovori udeležencev.....	10
4. Interpretacija rezultatov	11
5. Drugi viri, ki so na voljo prek projekta Club Health.....	32
Dodatek 1: Začetni podatki o lokalnem koordinatorju	33

1. O NightSCOPE

NightSCOPE je spletni vir, katerega namen je, da lokalnim oblikovalcem in izvajalcem politike pomaga oceniti in okrepiti njihov pristop k zagotavljanju varnih in zdravih okolij z nočnim življenjem. Lahko ga uporabljamo za mesto, manjši kraj ali drugo določeno območje nočnega življenja, pri čemer zastopniki več lokalnih institucij izpolnijo kratek strukturiran vprašalnik. Odgovori vseh institucij se združijo, da bi ugotovili, kje so pristopi dobro razviti in kje bi jih lahko še izboljšali.

Spletni vir je zgrajen na štirih ključnih načelih, ki lahko predstavljajo osnovo za učinkovito lokalno ukrepanje pri obvladovanju okolij z nočnim življenjem:

- Temeljito poznavanje lokalne problematike nočnega življenja (v orig. **Sound**)
- Zavezanost k zagotavljanju varnega in zdravega nočnega življenja (v orig. **Commitment**)
- Partnersko sodelovanje med ključnimi lokalnimi institucijami
- Praksa, ki temelji na dokazih (v orig. **Evidence-based**)

Temeljni razlogi v okviru teh načel vključujejo:

Temeljito poznavanje lokalne problematike nočnega življenja

Da bi lokalne institucije lahko učinkovito obvladovale nočno življenje, morajo dobro poznati, kako njihovo okolje deluje v nočnem času, vedenje tistih, ki so del nočnega življenja, in vplive na zdravje in družbo, ki izhajajo iz dejavnosti nočnega življenja. Takšno znanje omogoča prepoznavanje problematičnih področij, izvajanje ustreznih preventivnih intervencij in merjenje njihovih učinkov.

Zavezanost k zagotavljanju varnega in zdravega nočnega življenja

Izvajanje odločnih in trajnostnih ukrepov za zagotavljanje varnih in zdravih okolij z nočnim življenjem zahteva sodelovanje širokega spektra institucij. Prepoznati je treba zdravstvene težave v zvezi z nočnim življenjem in jih prednostno razporediti po vseh partnerskih institucijah, ukrepe za reševanje zdravja v nočnem življenju pa je treba vključiti v lokalno strateško načrtovanje.

Tesno partnersko sodelovanje med ključnimi lokalnimi institucijami

Obvladovanje okolij z nočnim življenjem in obravnavanje posledic nočnih aktivnosti vključuje vrsto partnerjev. S sodelovanjem lahko lokalni partnerji bolje izkoristijo lokalna sredstva, omogočijo dosleden pristop k obvladovanju nočnega življenja ter obenem svoje delovanje osredotočijo na doseganje skupnih ciljev.

Praksa, ki temelji na dokazih

Poznavanje učinka intervencij za zagotavljanje varnega in zdravega nočnega življenja je ključnega pomena, če želimo zagotoviti doseganje ciljev lokalne dejavnosti in učinkovito izrabiti skromne vire. To pomeni zagotoviti, da morajo ukrepi temeljiti na poznavanju lokalnih okoliščin, da izvedene intervencije temeljijo na dokazih učinkovitosti ter da se njihovi učinki spremljajo in ocenjujejo, da bi dosegli zelene vplive.

Štiri ključna načela orodja NightSCOPE temeljijo na dokazih učinkovite prakse v obvladovanju nočnega življenja po vsem svetu¹.

Postopek ocenjevanja v NightSCOPE

Ko vsi partnerji izpolnijo spletne vprašalnike, se v sklopu NightSCOPE analizira združene odgovore, pri tem pa se za ocenjevanje uspešnosti na štirih ključnih področjih: **poznavanju, zavezanosti, partnerstvu in praksi**, uporablja preprost sistem semaforja.

	Zelena ocena pomeni, da je izvajanje na tem področju intenzivno.
	Rumena ocena kaže na jasen napredek na področju, pri čemer je še prostora za izboljšave.
	Rdeča ocena kaže, da je delovanje na tem področju omejeno. Pri izvajanju ukrepov bi ta področja lahko bila prednostna.

Za vsako vprašanje v vprašalniku se izračunajo ocene, za vsako od štirih ključnih področij pa se predstavi skupna ocena. Rezultati so zbrani v poročilu, ki vsebuje odgovore vsake institucije in prejete ocene.

NightSCOPE ne želi označiti področij za dobra ali slaba, ampak lokalnim partnerjem pomagati ugotoviti, kje bi lahko svojo prakso izboljšali, ter jim pomagati postaviti temelje za učinkovito prakso v zagotavljanju varnih in zdravih okolij z nočnim življenjem. Spletni vir je brezplačen in ga lahko uporabi vsak in večkrat. Izvajanje ukrepov z namenom izboljšanja prakse na enem področju lahko spremeni rezultate vira, kar pomeni, da partnerji lahko prepoznajo področja, kjer so prejeli »rdečo« oceno, ter ukrepajo tako, da bodo naslednjič, ko bodo izvajali postopek ocenjevanja po NightSCOPE-u, oceno izboljšali v »rumeno« ali »zeleno«.

Slika 1 prikazuje ključne korake pri uporabi NightSCOPE-a. Naslednje poglavje pa predstavlja več podrobnosti o tem, kako se NightSCOPE uporablja.

---

¹ Za več informacij si pogledajte:

Stuart J, Hughes K <http://club-health.eu/club-health-literature-review-wp-8/>

Jones L, Hughes K, Atkinson AM, Bellis MA. Reducing harm in drinking environments: A systematic review of effective approaches. *Health and Place* 2011; 17: 508-18.

Hughes K, Furness L, Jones L, Bellis MA. Reducing harm in drinking environments: evidence and practice in Europe. Centre for Public Health, Liverpool John Moores University, 2010.

Healthy Nightlife Toolbox: www.hnt-info.eu

Slika 1: Ključni koraki pri uporabi NightSCOPE-a

2. Kako uporabljati NightSCOPE

2.1 Priprava

Uporaba NightSCOPE-a zahteva sodelovanje predstavnikov številnih lokalnih institucij. Ena oseba (iz katerekoli institucije) mora imeti vlogo lokalnega koordinatorja, ki bo prakso uvedel in vodil.

Lokalni koordinator

Vloga lokalnega koordinatorja je:

- med ustreznimi partnerskimi institucijam pridobiti podporo za uporabo NightSCOPE-a;
- ustrezne predstavnike partnerskih institucij usposobiti za sodelovanje;
- definirati področje nočnega življenja, ki se ocenjuje;
- zagotoviti, da vsi udeleženci razumejo proces in izpolnijo vprašalnik;
- izdelati rezultate NightSCOPE-a;
- uskladiti eno srečanje z vsemi partnerji, kjer bodo razpravljali o rezultatih NightSCOPE-a.

Lokalni koordinator je lahko iz katerekoli organizacije, vendar mora biti sposoben vzdrževati kontakt z vsemi drugimi lokalnimi institucijami, prepoznati ustrezne udeležence in zagotoviti, da se držijo dogovora o sodelovanje v NightSCOPE-u.

Prvi korak za lokalnega koordinatorja je, da se seznanijo z NightSCOPE-om. Nato mora vzpostaviti kontakt z lokalnimi partnerji in pridobiti podporo pri izvajanju, prepoznavanju in usposabljanju ustreznih predstavnikov iz vsake sodelujoče institucije.

Pred izvajanjem NightSCOPE-a mora lokalni koordinator biti v stiku z vsemi predstavniki ter:

- zagotoviti, da razumejo proces NightSCOPE in zakaj se izvaja;
- dobiti njihovo soglasje za izpolnjevanje vprašalnika in poskrbeti, da bodo njihovi odgovori natančno odsevali njihovo znanje in prakso;
- postaviti rok za izpolnitev vprašalnika.

Ko je proces izpolnjevanja NightSCOPE-a zaključen, lokalni koordinator organizira srečanje z udeleženci in drugimi ključnimi sodelavci, na katerem bodo razpravljali o rezultatih NightSCOPE-a in se dogovarili o naslednjih korakih.

Partnerske institucije

NightSCOPE zahteva sodelovanje predstavnikov različnih ključnih institucij in organizacij, ki delujejo na področju obvladovanja nočnega življenja in problematike nočnega življenja ter lahko nanju vplivajo. Pri tem lahko sodeluje do 10 institucij, vendar najmanj šest. Natančna sestava institucij se lahko razlikuje odvisno od strukture posameznega lokalnega območja. Šest obveznih agencij mora biti iz naslednjih področij:

- Lokalna oblast (vključno z lokalnimi sveti in občinskimi oblastmi)
- Zdravstvena dejavnost
- Policija
- Urgentna ambulanta
- Službe javnega prometa
- Agencija za izdajanje dovoljenj

Vključene so lahko do štiri dodatne institucije, ki predstavljajo druge ključne partnerje, ki so vključeni v obvladovanje nočnega življenja, reševanje zdravstvenih in socialnih težav, povezanih z nočnim življenjem, ali ki neposredno sodelujejo z uporabniki nočnega življenja. To so lahko:

- Reševalne službe
- Službe za delo z mladino
- Službe za pomoč uporabnikom drog in alkohola
- Standarde trgovanja
- Organizacije za promocijo zdravja
- Organizacije na področju zdrave spolnosti
- Požarna služba
- Socialne službe
- Izobraževalni organi
- Industrija nočnega življenja

Izjemnega pomena je, da so izbrani predstavniki vsake institucije primerni za izpolnjevanje NightSCOPE-a. Predvsem morajo biti dobro podučeni o delovnih praksah njihove institucije, vključno z njihovim vključevanjem v kakršnekoli zadeve, povezane z nočnim življenjem.

2.2 Uvedba programa NightSCOPE

Lokalni koordinator

Na samem začetku izvajanja procesa NightSCOPE mora lokalni koordinator obiskati spletno stran NightSCOPE-a in slediti naslednjim trem korakom:

1. korak: Na vhodni strani kliknite na gumb »**Start NightSCOPE**«.
2. korak: S klikom na opcijo »**Set up NightSCOPE profile**« ustvarite svoj profil lokalnega koordinatorja.
3. korak: Vnesite svoje ime, organizacijo, državo in e-poštni naslov.

Po izpolnjenih zgornjih korakih bo lokalni koordinator prejel uporabniško ime in geslo. Z njima se bo lahko prijavil v NightSCOPE in začel postopek vzpostavitve uporabniškega računa za lokalno območje.

Za vzpostavitev uporabniškega računa lokalnega območja NightSCOPE lokalni koordinator potrebuje:

- ime mesta, kraja ali območja z nočnim življenjem, ki je predmet obravnave;
- kratek opis geografske meje območja, ki jo bo razumel vsak udeleženec (npr. mestno jedro, občinsko območje);
- ime in e-poštni naslov izbranega predstavnika vsake organizacije, ki sodeluje v NightSCOPE-u.

Dodatek 1 tega priročnika prikazuje informacije, ki jih mora lokalni koordinator vnesti na začetku procesa NightSCOPE. Koristno je tudi, če si lokalni koordinator to stran natisne in te informacije zbere preden uporabi spletno orodje. Informacije v spletnem obrazcu pa lahko tudi shrani in do njih kadarkoli dostopa.

Lokalni koordinator izbere institucije, ki bodo sodelovale v NightSCOPE-u, in priskrbi ime in spletni naslov predstavnika vsake institucije. Ko ima vse informacije, za vsakega udeleženca ustvari edinstveno uporabniško ime in geslo, ki ju vsak udeleženec prejme po elektronski pošti, skupaj z povezavo, ki ga bo usmerila na spletno stran NightSCOPE, kjer bo izpolnil vprašalnik. Predstavniki institucij se na spletno stran prijavijo preko prijavnega okna na domači strani NightSCOPE za predstavnike institucij.

Če je lokalni koordinator istočasno eden od predstavnikov, ki izpolnjujejo vprašalnik, mora na seznam predstavnikov vpisati tudi svojo institucijo in e-poštni naslov, saj bo za izpolnjevanje vprašalnika prejel ločeno geslo.

2.3 Izpolnjevanje vprašalnika

Da bi izpolnili vprašalnik NightSCOPE, udeleženci dostopijo do spletne strani preko povezave, ki so jo prejeli po e-pošti, pri čemer v okenca na vhodni strani vnesejo svoje uporabniško ime in geslo. Nato jih stran vodi prek 19 vprašanj o lastnem dožemanju in poznavanju problematike nočnega življenja, delu v smeri ustvarjanja varnih in zdravih okolij z nočnim življenjem ter komunikaciji in partnerskem sodelovanju z drugimi institucijami.

Večina vprašanj ima ponujene odgovore, kjer je potrebno samo klikniti na ustrezno okence. Udeleženci morajo izpolniti vse rubrike vprašalnika. Za izpolnjevanje vprašalnika posameznik potrebuje približno **15 minut**. Če udeleženec vprašalnika ne more izpolniti v enkratnem obisku strani, lahko svoje odgovore shrani in vprašalnik izpolni do konca kasneje.

2.4 Primerjava odgovorov

Lokalni koordinator lahko na katerikoli stopnji postopka preveri napredek udeležencev pri izpolnjevanju vprašalnika. V ta namen se s svojim imenom in geslom prijavi v okence za lokalne koordinatorje na spletni strani. Prikazal se mu bo seznam udeleženih institucij skupaj z njihovim napredkom pri izpolnjevanju vprašalnika.

Ko dogovorjeni rok za izpolnitev vprašalnika poteče, lahko lokalni koordinator preveri ali so vsi vprašalniki izpolnjeni, ugotovi, kateri niso, in takšne udeležence spremlja pri njihovem napredku. Če posameznik ne more več sodelovati, lahko lokalni koordinator vnese zamenjavo, pri čemer ustrezno uredi posameznikove podatke.

Ko so vsi vprašalniki izpolnjeni, se na strani pojavi povezava, ki lokalnega koordinatorja vabi, da si s klikom na **Click here to view the report** ogleda poročilo. Na tej povezavi bodo odgovori vseh vprašalnikov združeni in analizirani. Nato se ustvari poročilo, ki bolj podrobno povzema rezultate naloge. Lokalni koordinator lahko ustvari in shrani poročilo v .pdf formatu.

Naslednje poglavje pojasnjuje obliko poročila in pojasnila o interpretaciji rezultatov.

3. Poročilo NightSCOPE

Poročilo NightSCOPE združuje odgovore vseh izpolnjenih vprašalnikov. Rezultati so razvrščeni v štiri ključna področja, ki jih ocenjuje orodje:

- Temeljito **poznavanje** problematike nočnega življenja
- **Zavezanost** k zagotavljanju varnega in zdravega nočnega življenja
- **Partnersko** sodelovanje med ključnimi lokalnimi institucijami
- **Praksa**, ki temelji na dokazih

Za ocenjevanje skupnih odgovorov vprašalnika se uporabi sistem semaforja:

	Zelena ocena pomeni, da je delovanje na določenem področju učinkovito.
	Rumena ocena kaže na jasen napredek na področju, pri čemer je še prostora za izboljšave.
	Rdeča ocena kaže, da je delovanje na določenem področju omejeno. Pri izvajanju ukrepov bi ta področja lahko bila prednostna.

Za vsa vprašanja se izračunajo ocene, ki se nato združijo, tako da prikažejo splošno oceno na vsakem področju. Poročilo NightSCOPE poda:

- **povzetek rezultatov**, pri čemer prikaže skupno oceno za vsako od štirih ključnih področij, ki jih ocenjujemo;
- **razčlemba ocen**, ki kaže delež vprašanj, ocenjenih z rdečo, rumeno ali zeleno barvo, znotraj vsakega od štirih ključnih področij;
- skupno razčlemba **odgovorov** posameznih **udeležencev** na vsako vprašanje, skupaj z ocenami posameznih vprašanj na štirih ključnih področjih.

3.1 Povzetek rezultatov

Povzetek rezultatov kaže splošno oceno za vsako od štirih kategorij, ki jih ocenjujemo z orodjem NightSCOPE. Splošna ocena se izračuna z združitvijo posameznih ocen za vsako vprašanje. Nekatera vprašanja se nanašajo samo na eno od štirih ključnih področij, druga pa se nanašajo na več področij. Vprašanja, ki se nanašajo na vsa področja, so navedena v poglavju *Odgovori udeležencev*.

Pri vsakem področju barva okenca kaže skupno prejeto oceno, zraven pa kratek tekst povzema, kaj ocena pomeni. Za več informacij o vsakem področju lahko udeleženci preučijo ocene, ki jih poročilo vsebuje za posamezno vprašanje (poglavje *Odgovori udeležencev*).

3.2 Razčlemba ocen

To poglavje podaja hitri pregled rezultatov na vseh štirih ključnih področjih. Štiri tortni grafikoni prikazujejo delež vprašanj znotraj vsakega področja, ki je ocenjen rdeče, rumeno ali zeleno. Tako lahko partnerji vidijo, katero področje potrebuje največ pozornosti (tj. ima največji delež vprašanj, ocenjenih rdeče, oziroma najnižji delež vprašanj, ocenjenih zeleno). Posamezne ocene za vsako vprašanje se nahajajo v poglavju o odgovorih udeležencev.

3.3 Odgovori udeležencev

Ta razdelek poročila vsebuje odgovore, ki so jih udeleženci ponudili na vsako vprašanje. Podaja posamezne ocene za vsako vprašanje ter na katero od štirih ključnih področij se ocena nanaša. Odgovori in ocene institucij na vsako posamezno vprašanje so predstavljene v tabelah. Primer je predstavljen spodaj:

Tabela kaže vprašanje in možen odgovor. Kljukice kažejo, za kateri odgovor se je vsak udeleženec odločil.

Številka na vrhu vsake tabele predstavlja institucijo. Tabela na začetku poročila kaže, katera institucija ima katero številko.

V3: Ali v vaši regiji zakonodaja ureja nadzor nad delovnim časom lokalov z nočnim življenjem?

Institucija	1	2	3	4	5	6
Da	✓	✓		✓		✓
Ne					✓	
Ne vem			✓			

Poznavanje   Zavezanost   Partnerstvo   **Praksa**

Obarvani deli kažejo ocene, ki jih je vprašanje dobilo znotraj področja, ki je predmet ocene NightSCOPE-a.

V tem primeru je vprašanje na področju **Prakse** ocenjeno z zeleno. Vprašanje ni obravnavalo področij Poznavanje, Zavezanost ali Partnerstvo.

Ta del poročila je namenjen ugotavljanju specifičnih področij prakse, kjer lahko lokalno območje okrepi svoje pristope k ustvarjanju varnih in zdravih okolij z nočnim življenjem. Naslednje poglavje ponuja podlago za interpretacijo rezultatov, dobljenih pri vsakem vprašanju.

4. Interpretacija rezultatov

NightSCOPE je avtomatizirani sistem, zato morajo lokalni koordinator in predstavniki institucij sodelovati pri razpravi in interpretaciji svojih rezultatov in ugotoviti na katerih področjih so potrebni dodatni ukrepi. Predlagamo, da se skliče sestanek z vsemi partnerji, ki so sodelovali v postopku NightSCOPE, tako da so izpolnili vprašalnik, ter z ostalimi posamezniki, ki imajo ključno vlogo pri oblikovanju politike na področju nočnega življenja in obvladovanju problematike nočnega življenja.

Na srečanju lahko lokalni koordinator partnerje vodi skozi rezultate poročila NightSCOPE, pri čemer za pomoč pri interpretaciji rezultatov uporablja to poglavje priročnika. Na naslednjih straneh so navedena posamezna vprašanja iz vprašalnika NightSCOPE, skupaj s kratkim povzetkom pri vsakem vprašanju, zakaj je le-to pomembno, in vrsto zadev, o katerih se lahko razpravlja na srečanju.

1. VPRAŠANJE

Ali so na področju, ki ga ocenjuje NightSCOPE, na voljo informacije o številu prizorišč nočnega življenja?

Da bi razumeli obseg in lastnosti okolij z nočnim življenjem, je izjemno pomembno, da imamo na razpolago informacije o prizoriščih nočnega življenja. Podatki o številu, vrsti in lokaciji pivskih lokalov pomagajo tvoriti ukrepe za obvladovanje nočnega življenja, vključno z ukrepi za uveljavljanje zakonodaje na področju prodajaln z alkoholom, za policijski nadzor področij z nočnim življenjem, izvajanje preventivnega dela in sodelovanje z upravitelji in osebjem na takšnih lokacijah. V idealnem primeru bi območje imelo elektronski sistem za beleženje podatkov na vseh lokacijah nočnega življenja (tj. lokalih, kjer se prodaja alkohol) znotraj tega območja. To bi omogočilo spremljanje in nadziranje sprememb v številu, vrsti in gostoti takšnih lokalov, kar je pomembno pri preprečevanju škode, povezane z alkoholom. Kjer takšnega sistema ni ali pa je težko dostopen, morajo partnerji imeti dobro uporabno

Gostota lokalov, kjer se prodaja alkohol

Gostota barov, nočnih klubov in drugih lokalov, kjer se prodajajo alkoholne pijače, je močno povezana s stopnjo škode, povezane z alkoholom. Povečanje števila lokalov, kjer se prodaja alkohol, je povezano z višjimi stopnjami uporabe alkohola, nasilja, prometnih nesreč, poškodb pešcev in celo spolno prenosljivimi vnetji in trpinčenjem otrok^{1,2}. Nadziranje števila teh lokalov v danem območju je pomembna preventivna strategija.

znanje o obsegu njihovega okolja z nočnim življenjem.

To vprašanje meri poznavanje območja z nočnim življenjem na osnovi dostopnosti podatkov o prizoriščih nočnega življenja in poznavanjem le-teh s strani partnerjev. Razprava lahko potrdi, ali so podatki o prizoriščih nočnega življenja dostopni, ter ugotovi, ali se partnerji tega zavedajo. Ali partnerji dobro poznajo obseg in naravo območja z nočnim življenjem, in če ne, kako lahko takšno znanje pridobijo? Če je o lokalih z nočnim življenjem na voljo malo podatkov, potem se razprava mora osredotočiti na to, kako takšne podatke pridobiti. Ena od možnosti je izvedba naloge, v kateri bi se izdelal zemljevid, s katerim bi ugotovili število, lokacije in vrsto lokala, v katerem se prodaja alkohol, ter premislek o vzpostavitvi rutinskega elektronskega sistema za zbiranje podatkov. Razprava se lahko osredotoči tudi na to, kako bi podatki o prizoriščih z nočnim življenjem lahko koristili pri obvladovanju nočnega življenja.

Poznavanje bi lahko izboljšali z zbiranjem podatkov o številu, vrsti in lokaciji lokalov z nočnim življenjem in/ali izmenjavo podatkov s partnerji

Poznavanje bi lahko okrepili z vzpostavitvijo sistema za izmenjavo podatkov o lokalih z nočnim življenjem v okolici

Poznavanje na tem področju je videti dobro. Udeleženci lahko svoje znanje posredujejo tistim partnerjem, ki nimajo ustreznega znanja, in jim pomagajo ustrezno oblikovati njihovo delo

2. VPRAŠANJE

Ali prizorišča z nočnim življenjem na vašem območju potrebujejo dovoljenje za prodajo alkohola?

Sistemi izdajanja dovoljenj organom oblasti zagotavljajo mehanizem za nadzor nad prodajo alkohola. Načini njihovega delovanja so lahko različni, vendar na splošno lahko urejajo, kdo ima dovoljenje za prodajo alkohola, komu ga lahko prodajajo, kje in kdaj se lahko prodaja in morebitne druge zahteve, povezane s prodajo alkohola. V pivnicah, barih in nočnih klubih se lahko z dovoljenji za prodajo alkohola vpliva na dejavnike, kot so fizično okolje, praksa osebja in vrste dovoljene zabave. Na primer, pogoji dovoljenja bi lahko določili mejo, koliko ljudi je lahko na prizorišču naenkrat, zahtevali, da prizorišče zaposli varnostno osebje oziroma zagotovili usposabljanje osebja v barih, ter omogočili, da se ob določenih urah dovoli živa glasba. Zahteva, ki določa, da morajo tudi trgovci alkoholnih pijač imeti dovoljenje, zagotavlja mehanizem tudi za organe oblasti, in sicer da obravnavajo tiste, ki kršijo zakon, s tem da spremenijo, začasno prekličejo ali razveljavijo njihovo dovoljenje.

To vprašanje se nanaša na področje poznavanja NightSCOPE-a. Ocenjevanje temelji na tem, ali med partnerskimi institucijami obstaja enotno razumevanje o prisotnosti sistema za izdajanje dovoljenj ali ne, ne glede na to, ali sistem za izdajanje dovoljenj že obstaja ali ne. Med razpravo o tem vprašanju je treba razjasniti, ali sistem za izdajanje dovoljenj obstaja ali ne. Prav tako je potrebno zagotoviti, da vsi partnerji razumejo, kako sistem za izdajanje dovoljenj, kakršenkoli že je, deluje, ter kako ga lahko uporabimo za razvoj varnega in zdravega okolja z nočnim življenjem.

Poznavanje lahko izboljšamo, tako da vse partnerje seznanimo s stanjem pri izdaji dovoljenj za prodajo alkohola

Poznavanje lahko okrepimo, tako da poskrbimo, da vsi partnerji poznajo in razumejo lokalne razmere glede izdaje dovoljenj za prodajo alkohola

Poznavanje na tem področju je videti dobro. Udeleženci lahko svoje znanje posredujejo tistim partnerjem, ki nimajo ustreznega znanja, in jim pomagajo ustrezno oblikovati njihovo delo

3. VPRAŠANJE

Ali obstaja zakonodaja, ki nadzira delovni čas lokalov z nočnim življenjem na vašem območju?

Zakonodaja, ki nadzira čas, ko je lokal z nočnim življenjem odprt in lahko prodaja alkohol, organom oblasti zagotavlja mehanizem za obvladovanje dostopa do alkohola in razkropljenost lokacij nočnega življenja. Vlade omejitve o dovoljenem delovnem času in času strežbe alkohola pogosto uporabljajo za omejevanje dostopa do alkohola in zmanjševanje tveganj, povezanih z uživanjem alkohola. Vendar pa se je v zadnjih letih trend razvijal v smeri bolj sproščene zakonodaje, ki je dovoljevala prodajo alkohola za daljše obdobje. In to kljub dokazom, da lahko bolj restriktivni delovni časi pomagajo preprečevati škodo. In kar je še pomembneje, čas, ko je prodaja alkohola dovoljena, lahko pomembno vpliva na več vrst škode, povezane z alkoholom.

Nadzor nad delovnim časom prodaje alkohola

Mnogo raziskav je preučilo vpliv spremenjenih delovnih ur za strežbo alkohola (t.j. ure ali dnevi, ko se alkohol sme prodajati) na škodo, povezano z alkoholom. Na splošno so te pokazale, da je daljši čas prodaje alkohola povezan z večjo škodo zaradi alkohola, vključno z nasiljem, poškodbami in vožnjo v vinjenem stanju. Daljši delovni čas prav tako predstavlja večje breme za policijo in druge lokalne službe pri obvladovanju okolij, kjer se pije^{1,3}. Nedavna študija v Avstraliji je ugotovila, da je omejitev delovnega časa v pubih določene regije v precejšnji meri prispevala k manj nasilja, ki ga je zabeležila policija⁴.

pri tem vprašanju se ocenjuje praksa. Strinjanje partnerjev, da zakonodaja, ki ureja delovni čas, obstaja, dobi bolj pozitivno oceno. Razprava o odgovorih na to vprašanje se lahko osredotoči na stanje nadzora nad delovnim časom v vašem območju z nočnim življenjem in na doslednost znanja partnerjev o tem. Če zakonodaja glede delovnega časa obstaja, vendar se partnerji tega ne zavedajo, bodo prejeli slabšo oceno. Vendar pa to lahko izboljšajo, tako da se seznanijo z zakonodajo na tem področju.

Prakso je mogoče izboljšati z vzpostavitvijo nadzora nad delovnim časom.

Prakso bi lahko okrepili, tako da bi poskrbeli, da bodo vsi partnerji seznanjeni s stanjem in posledicami zakonodaje

Praksa na tem področju je ustrezna

4. VPRAŠANJE

4 (a) Ali imajo prizorišča nočnega življenja zaposlene varnostnike na vhodu ali varnostno osebje?

4 (b) Če da, ali varnostnike na vhodu oz. varnostno osebje, ki je zaposleno v lokalih z nočnim življenjem, nadzirajo organi oblasti?

4 (c) Ali morajo varnostniki na vhodu in varnostno osebje opraviti kakršnokoli posebno usposabljanje (npr. zakonodaja na področju alkohola, obvladovanje sporov)?

Prizorišča z nočnim življenjem pogosto zaposlujejo varnostnike na vratih in varnostno osebje, ki izvajajo nadzor nad vstopom v lokal in rešujejo težave, do katerih lahko pride. V nekaterih državah je lahko uporaba takšnega osebja obvezna. Varnostniki na vratih in varnostno osebje lahko igrajo ključno vlogo pri preprečevanju škode na prizoriščih nočnega življenja, obenem pa lahko k škodi celo prispevajo, na primer, če delujejo agresivno ali izvajajo ilegalne posle, kot je razpečevanje drog. Zakonska ureditev dela varnostnikov na vratih in varnostnega osebja lahko partnerjem omogoči nadzor nad ljudmi, ki delujejo v tej vlogi. Zahteva, da takšno osebje opravi usposabljanje o zadevah, kot so obvladovanje sporov, zloraba prepovedanih snovi, prva pomoč, zakonodaja, ter učinkovita komunikacija, jim lahko pomaga učinkovito izvajati svojo vlogo⁵.

Safer Bars (Varnejši bari)

Cilj programa Safer Bars, ki je bil razvit v Kanadi, je zmanjšati agresijo v pivskih lokalih, in sicer z oceno tveganja prizorišča in programom usposabljanja za osebje, vključno z varnostniki na vratih. Namen usposabljanja je, da osebje razvije spretnost pravočasnega prepoznavanja agresije, posreduje, da bi preprečilo in odpravilo agresijo (vključno z reševanjem sporov, obvladovanjem jeze in telesno govorico) in se seznanil s pravnimi zadevami, ki se nanašajo na obvladovanje problematičnega vedenja. Evalvacija programa je ugotovila zmanjšanje fizične agresije varuhov v barih, kjer je usposabljanje potekalo. Vendar pa je učinke programa ublažila visoka fluktuacija zaposlenih⁵.

Vprašanje 4a se uporablja za ocenjevanje znanja na osnovi doslednosti odgovorov partnerjev. Vprašanja 4b in 4c se uporabljata za ocenjevanje prakse z uporabo predpisov in usposabljanja, ki je bilo ocenjeno bolj pozitivno, na osnovi odzivov udeležencev. Torej, če se predpis ali usposabljanje izvaja, vendar se večina partnerjev tega ne zaveda, bodo prejeli nižjo oceno. To lahko izboljšajo tako, da se ustrezno seznanijo. Poleg tega, da je potrebno razjasniti ali predpisi, ki urejajo zaposlovanje varnostnikov na vratih, obstajajo ali ne, se razprava o teh vprašanjih lahko osredotoči na možnost krepite vloga varnostnikov na vratih pri spodbujanju varnosti v nočnem življenju.

Poznavanje se lahko izboljša, tako da se partnerji seznanijo z uporabo varnostnikov na vratih. **Prakso** bi lahko okrepili z uvedbo sistema za nadzor in usposabljanje varnostnikov na vratih

Poznavanje / prakso bi lahko okrepili s tem, ko bi vse partnerje seznanili z vlogo, zakonsko ureditvijo in programi usposabljanja za varnostnike na vratih

Poznavanje / praksa ne teh področjih je ustrezna

5. VPRAŠANJE

Ali je v vašem območju z nočnim življenjem v poznih nočnih urah na voljo javni prevoz (npr. avtobusi, tramvaji in vlaki), ki bi ljudi odpeljal domov po ponočevanju?

Razpoložljivost varnega nočnega prevoza je ključnega pomena, če želimo ljudem omogočiti, da se večerni zabavi vrnejo varno domov. Pomanjkanje javnega prevoza lahko pripelje do težav, med drugim tudi do vožnje pod vplivom alkohola ali drog, poškodb v cestnem prometu, napadov in nenamernih poškodb med hojo domov iz območij z nočnim življenjem – zlasti, če ljudje prej popivajo. Pomanjkljiv javni prevoz lahko povzroči tudi nezadovoljstvo pri tistih, ki želijo priti domov, tekma za prevoz pa lahko včasih pripelje do preprirov in nasilja. Agresija je lahko usmerjena ne le v druge udeležence nočnega življenja, ampak tudi v voznike in drugo prevozno osebje. Možnosti za izboljšanje nočnega prevoza zajemajo delovanje avtobusov, tramvajev ali vlakov kasneje med živahnejšimi obdobji nočnega življenja, zagotavljanje posebnih nočnih linij na podlagi povpraševanja v nočnem življenju in zagotavljanje varnostnih ukrepov na prevoznih točkah, tudi na postajališčih za taksije.

Tveganje uporabnikov nočnega življenja, povezano s prevozom

Študija o uporabnikih nočnega življenja iz devetih evropskih držav je ugotovila, da je najpogostejša oblika prevoza med mladimi iz sredozemskih držav zasebni avtomobil, ki ga uporabljajo, kadar gredo zvečer ven oz. se vračajo domov. Mladi iz ostalih evropskih držav pa so raje uporabili javni prevoz, tj. avtobuse, vlake in taksije. Tretjina vseh udeležencev raziskave se je v mesecu poprej peljala z voznikom, ki je bil pod vplivom alkohola ali drog, približno eden od petih pa se je že peljal pod vplivom alkohola. Štirje odstotki so potrdili, da so bili v letu poprej vpleteni v cestno-prometno nesrečo, ki ji je botroval alkohol oz. droge^{6,7}.

Pomembno je, da taksije nadzoruje ustrezn organ, ki bi zagotovil, da so ti varni za uporabo. Pri pregledu tega vprašanja bi razprava lahko razjasnila različne možnosti nočnega prevoza, ki so na voljo na vašem območju z nočnim življenjem, in ocenila dojemanje partnerjev glede ustreznosti in varnosti nočnega prevoza. Razpravljalo bi se lahko tudi o možnostih za izboljšanje tako razpoložljivosti kot tudi varnosti nočnega prevoza.

Prakso na tem področju bi lahko izboljšali s preučitvijo možnosti in izvedljivosti zagotavljanja oz. izboljšanja nočnega prevoza

Prakso je mogoče okrepiti s pregledom ponudbe nočnega prevoza, dvigom ozaveščenosti o obstoječih storitvah in ugotavljanjem, kje so izboljšave še mogoče

Praksa na tem področju je videti dobra

6. VPRAŠANJE

Kakšno težavo v nočnem življenju vašega mesta predstavljajo naslednje zadeve?

Problematika, ki se obravnava v tem vprašanju, predstavlja običajne težave, ki so povezane z območji z živahnim nočnim življenjem. Alkohol se v velikih količinah uživa v pivnicah, barih in nočnih lokalih, na teh lokacijah in v njihovi bližnji okolici pa se prav tako pogosto uživajo droge in nastaja škoda, tudi nasilje, spolni napadi, nenamerne poškodbe, vožnja pod vplivom alkohola in kazniva dejanja. Veliko težav, navedenih v tem vprašanju, ni mogoče pripisati izključno nočnemu življenju, ampak jih je mogoče zaznati v širši skupnosti. To vprašanje ocenjuje poznavanje narave in obsega težav na vašem območju z nočnim življenjem s strani partnerjev. To, da vsi poznamo naravo in obseg težav, je pomembno pri določanju nujnih vrst intervencij.

Nekatere ugotovitve raziskav o nočnem življenju v Evropi

- Raziskava o uporabnikih nočnega življenja, ki je bila izvedena v devetih evropskih mestih, je razkrila, da je 70 % le-teh bilo pijanih v zadnjih štirih tednih⁸.
- Študije v Angliji⁹ in Nemčiji¹⁰ so pokazale, da so predpriprave (pitje alkohola, kupljenega v trgovini z alkoholnimi pijačami, pred obiskom pivnic in klubov) pri mladih običajne.
- A Angliji in Walesu se eden od petih primerov nasilja zgodi v pivnicah, barih ali nočnih klubih ali v njihovi okolici¹¹.
- Neka belgijska raziskava je odkrila, da je 44 % ljudi, ki obiskujejo klube, plesne prireditve ali festivale, v preteklem letu uživalo droge, najpogosteje kanabis, temu pa so sta sledila ekstazi in kokain¹².
- V Angliji je 63 % voznikov in 80 % pešcev, ki so umrli na cesti ob koncih tedna, prej popivalo¹³.

Pri ocenjevanju odzivov na to vprašanje je treba upoštevati dve stvari. Prvič, ali na vašem območju z nočnim življenjem obstajajo kakšne težave, ki jih poznajo nekateri ali pa vsi partnerji? Drugič pa, do kakšne mere so odgovori različnih partnerjev na posamezno vprašanje usklajeni? Izboljšanje poznavanja teh področij lahko dosežemo z razvijanjem ali primerjavo informacij o teh zadevah in posredovanjem le-teh lokalnim partnerjem. Na srečanju NightSCOPE lahko razprava okoli tega vprašanja partnerjem ponudi priložnost, da delijo svoje znanje in izkušnje o različnih zadevah, in ugotovijo, kje je poznavanje pomanjkljivo.

Poznavanje bi lahko izboljšali z vzpostavitvijo metod zbiranja in posredovanja informacij o posameznih težavah v nočnem življenju

Poznavanje bi lahko okrepili, tako da bi zagotovili posredovanja ugotovitev in podatkov o posameznih težavah v nočnem življenju, ki so na voljo

Poznavanje na tem področju je videti dobro

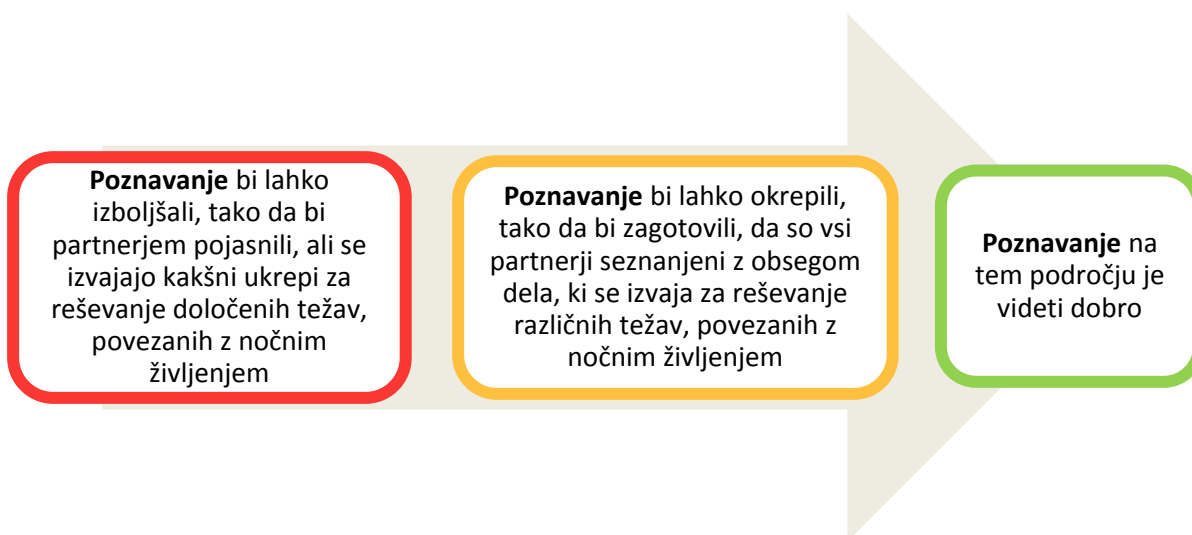
7. VPRAŠANJE

Ali so vzpostavljeni kakšni ukrepi za reševanje naslednje problematike v zvezi z nočnim življenjem?

Za reševanje težav, povezanih z nočnim življenjem, ki jih zajema to vprašanje, je mogoče uporabiti široko paleto različnih vrst intervencij. Te lahko zajemajo ukrepe neposredno na območjih z nočnim življenjem, npr. inšpekcijske dejavnosti, promocije zdravja in programov usposabljanja za posameznike, ki delajo v območjih z nočnim življenjem, pa do posredovanj v skupnostih, šolah, zdravstvenih službah in drugih lokacijah, da bi dvignili ozaveščenost o določeni težavi, ji preprečili, da sploh nastane, oz. delali s prizadetimi posamezniki, da bi zmanjšali njen pojav. Odločen pristop do zagotavljanja varnega in zdravega nočnega življenja običajno združuje vrsto različnih ukrepov za reševanje težav, ki se pojavljajo v lokalnem območju z nočnim življenjem.

To vprašanje ocenjuje poznavanje dela, ki se opravlja na lokalnem območju, reševanje težav nočnega življenja, s strani partnerjev. Seveda ne bodo vsa območja občutila vse navedene težave in ponekod intervencije ne bodo vzpostavljene preprosto zato, ker to vprašanje ni lokalna težava. Odzive na to vprašanje lahko primerjate s tistimi v 6. vprašanju, tako boste videli, ali se zadeve, ki se smatrajo za težavo, trenutno rešujejo.

Druge težave, ki jih je treba obravnavati, ko razpravljamo o odzivih na to vprašanje, med drugim vključujejo tudi vprašanje, ali so udeleženi partnerji seznanjeni z različnimi ukrepi, ki se izvajajo po celotnem območju z nočnim življenjem. Razprava bi morala udeležencem ponuditi dobro priložnost, da prepoznajo različne ukrepe, ki se izvajajo za reševanje določenih težav, poglejte pa tudi, ali obstajajo možnosti za boljše sodelovanje.

8. VPRAŠANJE

Ali je vaša institucija neposredno vpletena v preprečevanje oz. zmanjševanje škode, ki je povezana z naslednjimi težavami v nočnem življenju?

Pomembno je, da so institucije zavezane k preprečevanju oz. zmanjševanju škode, ki je povezana s problematiko nočnega življenja. Namen tega vprašanja je ugotoviti, ali partnerji na vašem območju obravnavajo in rešujejo vrsto konkretnih težav, ki so povezane z nočnim življenjem. Vrste dejavnosti, ki jih je mogoče izvajati kot odgovor na različne težave nočnega življenja, se lahko močno razlikujejo – od zbiranja podatkov do izvajanja ukrepov, da bi rešili težavo v okoljih z nočnim življenjem. Z osredotočenostjo na različne ukrepe za reševanje škode in težav, ki jih povzroča nočno življenje, želimo ugotoviti, v kakšnem obsegu se različne zadeve rešujejo in kje je še prostor za nadaljnje aktivnosti in partnersko delo. Jasno je, da se v nekaterih primerih reševanje neke določene težave ne izvaja preprosto zaradi tega, ker se ta ne smatra za lokalno težavo. Enako ne bi pričakovali, da vsi partnerji delajo na vseh zadevah, medtem ko nekatere zadeve verjetno pritegnejo obsežnejše večinstucionalno delo kot pa druge. Na primer, več partnerskih agencij lahko dela na reševanju problema vinjenosti ali nasilja, medtem ko se ena ali dve instituciji ukvarjata z reševanjem problema odpadkov in hrupa.

Ko razpravljate o odzivih na to vprašanje, je treba obravnavati še, ali obstajajo kakšne težave v zvezi z nočnim življenjem, ki jih ne obravnava nobena institucija, in zlasti ali je kakšna od teh zadev v 6. vprašanju prepoznana kot težava? Enako tudi, ali obstajajo kakšna problematična področja, ki jih partnerji, ki bi lahko imeli ključno vlogo pri njihovem reševanju, ne obravnavajo? Lahko se tudi zgodi, da več institucij, ki dela na eni sami konkretni zadevi, sploh ne ve, da se to delo opravlja tudi drugje. Razprava ponuja dobro priložnost za partnerje, da ugotovijo, kakšno delo opravljajo različne agencije, da ugotovijo, kje so vrzeli v dejavnosti, ter da prepoznajo možnosti za krepitev usklajevanja in partnerskega dela.

Zavezanost na tem področju je mogoče izboljšati, tako da zagotovimo, da vsaj en partner pri svojem delu obravnava težavo nočnega življenja

Zavezanost na tem področju je mogoče okrepiti s partnerskim delom ustreznih partnerskih inštitucij za reševanje ključnih težav nočnega življenja

Zavezanost na tem področju je videti dobra

9. VPRAŠANJE

Katere od teh aktivnosti v zvezi s težavami nočnega življenja izvaja ali prispeva vaša institucija?

Razvoj varnega in zdravega okolja z nočnim življenjem zajema vrsto različnih dejavnosti. Te so lahko: priprava smernic za obvladovanje nočnega življenja, zbiranje podatkov in izvajanje raziskav o težavah nočnega življenja za namene njihovega prepoznavanja in določanja ciljnih intervencij, izvrševanje zakonskih predpisov v barih in nočnih klubih (kot je na primer ta, ki predpisuje starostno mejo za prodajo alkohola), izvajanje promocije zdravja med uporabniki nočnega življenja, izvajanje preventivnih intervencij v okoljih z nočnim življenjem, izvajanje evalvacij o okoljih z nočnim življenjem, da bi ugotovili, ali imajo izvedene dejavnosti želen učinek, ter zagotavljanje zdravstvenih nasvetov in zdravljenj za tiste, ki jih prizadenejo težave, povezane z nočnim življenjem. Vse institucije se ne bodo ukvarjale z vsemi temi aktivnostmi, a zaželeno je, da se z vsako dejavnostjo ukvarjajo vsaj nekatere institucije. Seveda pa medtem ko bi morale nekatere aktivnosti, kot je na primer oblikovanje smernic za obvladovanje nočnega življenja, vključevati vrsto različnih partnerjev, pa bodo druge aktivnosti, kot je zagotavljanje specializiranega zdravljenja in socialne obravnave ter izvrševanja zakonov, izvajale le določene institucije.

To vprašanje prispeva k dvema področjema NightSCOPE-a: zavezanosti in praksi. Pri obravnavi tega vprašanja je treba ugotoviti ali obstajajo aktivnosti, ki jih ne izvaja nobena institucija na vašem območju. To je lahko področje, kjer je potrebno dodatno delo. Če več institucij poroča o tem, da so vpletene v enako dejavnost, ali vsi poznajo delo svojih kolegov v drugih institucijah in ali pri tem sodelujejo? Razprave bi morale zagotoviti dobro podlago za razumevanje, kateri partnerji se ukvarjajo s katero vrsto dejavnosti, za dviganje ozaveščenosti o različnem delu, ki ga izvajajo lokalni partnerji, ter za ugotavljanje, kje je še mogoče izboljšati sodelovanje med partnerji.

10. VPRAŠANJE

Kako pogosto z naslednjimi institucijami komunicirate o problematiki nočnega življenja? (npr. na sestankih, v telefonskih pogovorih, po elektronski pošti)?

Dobra komunikacija med partnerskimi institucijami je ključnega pomena za učinkovito partnersko delovanje. Partnerji bi morali poznati aktualne zadeve v okoljih z nočnim življenjem, katere težave obstajajo, s kakšnim delom se obvladuje varno in zdravo nočno življenje in kakšen učinek ima preventivna dejavnost na tem območju. Komunikacija lahko zagotovi, da so aktivnosti, ki jih različni partnerji izvajajo, usklajene in se ne podvajajo. V idealnem primeru bi morali partnerji redno komunicirati med seboj, čeprav se bo zagotovo pojavila potreba, da bodo nekateri partnerji med seboj komunicirali bolj redno kot drugi.

Ocena vsake institucije pri tem vprašanju temelji na številu partnerjev, ki poročajo o tem, da so komunicirali z njo. Razprava o rezultatih tega vprašanja lahko obravnava vrsto različnih zadev. Na primer, ali obstajajo institucije, ki sploh niso vključene v delo, povezano z nočnim življenjem, tj. s katerimi noben drug partner ne komunicira redno o zadevah, ki se nanašajo na nočno življenje? Pa tudi ali obstaja skladnost med navedbami različnih institucij o pogostosti njihove komunikacije? Morda komunikacija poteka med partnerji, ki se še niso vključili v izvrševanje programa NightSCOPE, in predstavnik tega ne ve. Raziskovanje različnih ravni komunikacije med partnerji je dober način, da ugotovite, kdo se pogovarja s kom, kje je komunikacija pomanjkljiva in kako jo je mogoče okrepiti med partnerji. Ni potrebno, da komunikacija poteka v obliki dolgotrajnih sestankov, poteka lahko namreč tudi po elektronski pošti, po telefonu, na seminarjih, z objavo novic in z drugimi metodami. Mrežno povezovanje je lahko dober način, da različnim partnerjem omogočite, da se spoznajo in ugotovijo, kako lahko pomagajo drug drugemu.

11. VPRAŠANJE

Kako pogosto dobivate informacije ali obveščevalne podatke od naslednjih institucij za oblikovanje vašega dela na področju nočnega življenja?

Veliko inštitucij zbira podatke oz. obveščevalne podatke, ki bi lahko bili koristni za informiranje dela, ki se nanaša težave povezane z nočnim življenjem. Primeri uporabnih podatkov lahko zajemajo tiste o tveganem vedenju pri mladih, zdravstvenih težavah, ki so povezane z nočnim življenjem, nasiljem in drugimi kaznivimi dejanji, ki se dogajajo v času nočnega življenja, ter o rezultatih dejavnosti pregona. Te podatke je mogoče uporabiti, da bi bolje razumeli težave, s katerimi se soočamo na območjih z nočnim življenjem, posameznike in področja, ki so najbolj prizadeti, vrste potrebnih intervencij in kakšne učinke imajo te

Uporaba podatkov iz urgentnih ambulant c kot pomoč pri preprečevanju nasilja

Na urgencah se pogosto zdravijo ljudje, ki so bili poškodovani v nočnih napadih, in zato se lahko tam za namene obveščanja preventivnega dela zbire vrsta podatkov o teh posameznikih in nasilju, katerega so doživeli. V Veliki Britaniji se močno spodbuja zbiranje in posredovanje podatkov o nasilju iz urgenc. Ti podatki vključujejo kraj in čas napada, uporabljeno orožje, ali so žrtve prej popivale in kje so spile svojo zadnjo pijačo. Te podatke uporabljajo policija, lokalne oblasti in drugi partnerji, da bi ugotovili, kje so prostori in ulice, kjer se popiva in kjer sta morda potrebna pregon in policijski nadzor, ter da bi načrtovali izvedbo intervencij, na primer za spodbujanje uporabe varnejših steklarskih izdelkov in preprečevanje poškodb zaradi stekla. Raziskave so že povezale uporabo podatkov iz urgenc v večinstitucionalnem preventivnem delu z zmanjšanjem nasilja^{14,15}.

intervencije.

Pri pregledu rezultatov tega vprašanja je treba raziskati tudi ali obstajajo institucije, ki ne delijo svojih podatkov, oz. institucije, ki svoje podatke delijo samo z nekaterimi institucijami, ne pa tudi z drugimi. Razpravo je mogoče osredotočiti na ugotavljanje: vrste podatkov, ki jih zbirajo različne institucije, kako lahko različni viri podatkov koristijo partnerjem, kako je mogoče dobiti dostop do podatkov različnih institucij, kakšne so lahko ovire pri izmenjavi podatkov in kako jih je mogoče rešiti ter kakšne vrzeli obstajajo pri zbiranju podatkov in kako je te mogoče zapolniti.

Partnerstvo je mogoče izboljšati z dviganjem ozaveščenosti o vrsti informacij, ki jih ima ta partner o nočnem življenju, ter vzpostavitev mehanizmov za njihovo posredovanje, da bi informirali delo za obvladovanje nočnega življenja.

Partnerstvo je mogoče okrepiti z vzpostavitvijo mehanizmov za bolj redno izmenjavo podatkov med to inštitucijo in drugimi ključnimi partnerji

Partnersko delo s to inštitucijo je videti dobro

12. VPRAŠANJE

Ali so na vašem območju z nočnim življenjem bile opravljene kakšne raziskave ali študije, namenjene ugotavljanju ravni zlorabe snovi, škode na prizoriščih nočnega življenja oz. javnih stališč?

Raziskave o lokalnem nočnem življenju lahko pomagajo prepoznati vedenja in težave, ki jih ni mogoče izmeriti z rutinskim zbiranjem podatkov, lahko pa omogočijo raziskovanje vzrokov, posledic in dejavnikov tveganja za zdravje ljudi. Z raziskavami je mogoče ugotoviti tudi, kako različni udeleženci dojemajo težave, ki jih povzročata nočno življenje, in kakšni ukrepi so potrebni za zagotovitev varnega in zdravega nočnega življenja. Ugotovitve raziskav in študij lahko partnerjem pomagajo bolje razumeti njihovo območje z nočnim življenjem, obenem pa jih je mogoče uporabiti za oblikovanje smernic in praktičnega dela.

Raziskovanje pivskega vedenja pri uporabnikih nočnega življenja

V različnih evropskih mestih je bilo opravljenih že več raziskav o pivskem vedenju. V Liverpoolu, Veliki Britaniji, so v neki raziskavi 380 mladih obiskovalcev bara spraševali o njihovem uživanju alkohola in izkušnjah glede poškodb, kadar gredo zvečer ven v mesto. Udeleženci so povedali, da zaužijejo povprečno (srednja vrednost) 162 g alkohola, kadar so zvečer zunaj, s tem da moški popijejo več kot ženske. Več kot polovica vprašanih je dejala, da imajo običajno predpriprave (preden gremo ven alkohol popijejo doma ali pri prijatelju), eden od desetih pa je povedal tudi, da je v zadnjem letu bil vpleten v nočno nasilje. Podobno študijo so izvedli tudi v Freiburgu v Nemčiji, kjer so ugotovili, da je povprečna količina zaužitega alkohola 133 g, pri čemer je več kot polovica vzorca navedla tudi predpriprave. V obeh raziskavah so predpriprave povezali z vpletenostjo v pretepe ^{9,10}

S tem vprašanjem se ocenjuje seznanjenost, in sicer o tem, ali so raziskave oz. študije bile opravljene, kot tudi o tem, ali različni partnerji poznajo te raziskave. Razprave o teh vprašanjih se lahko osredotočijo na ugotavljanje, kakšne raziskave so bile izvedene na tem področju, pri čemer pa je treba tudi poskrbeti, da so vsi partnerji seznanjeni z ugotovitvami teh raziskav. Na primer, verjetno se bo zgodilo, da bodo nekateri partnerji poznali raziskave, o katerih drugi niso bili seznanjeni. Razprava lahko pripomore dvigniti ozaveščenost o tem, kakšne raziskave so bile opravljene s strani različnih partnerjev, kako je ugotovitve raziskav mogoče razširiti po partnerskih institucijah na boljši način, kakšne so lahko vrzeli v raziskavah in kako je le-te mogoče zapolniti.

Seznanjenost je mogoče izboljšati, tako da raziščemo možnosti za opravljanje raziskav in širjenje njihovih ugotovitev

Seznanjenost je mogoče okrepiti s pregledom raziskovalne dejavnosti in vzpostavitev mehanizmov za širjenje ugotovitev raziskav vsem partnerjem

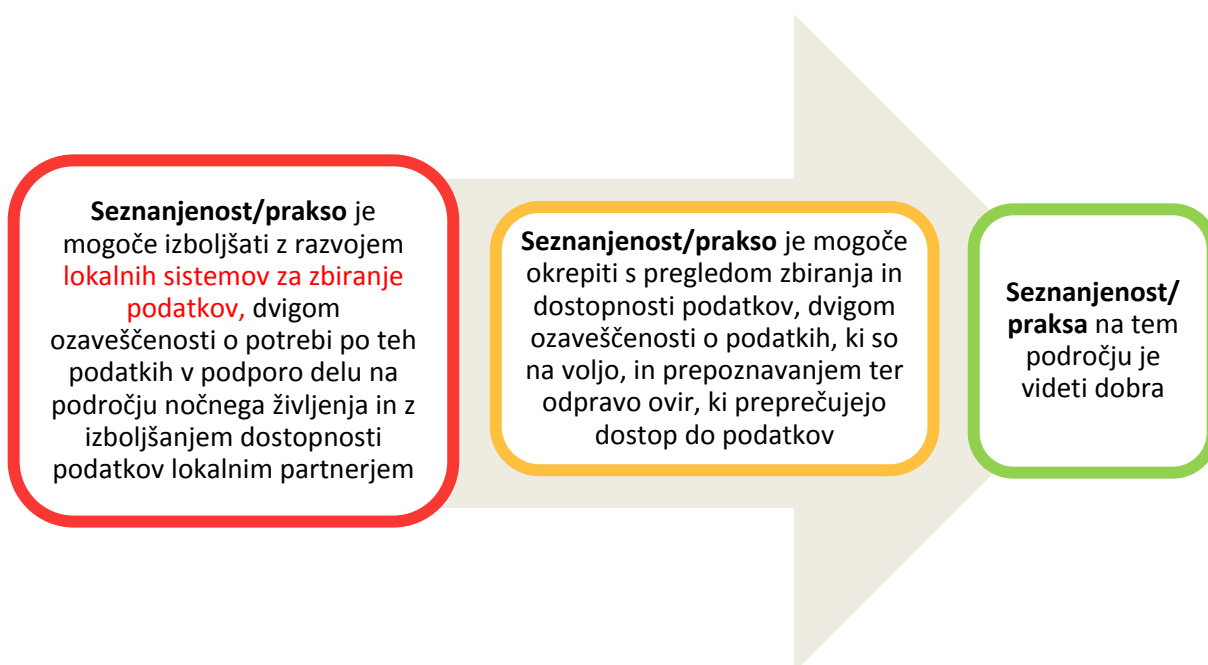
Seznanjenost na tem področju je videti dobra

13. VPRAŠANJE

Do katerih naslednjih virov podatkov lahko dostopate, da bi pridobili informacije o težavah nočnega življenja na vašem območju?

Ta vprašanja so nadgradnja odgovorov na 10. vprašanje, saj obravnavajo določene vrste podatkov in njihovo dostopnost na lokalni ravni. Vrste podatkov, ki so obravnavane v teh vprašanjih, lahko partnerjem pomagajo prepoznati in rešiti zdravstvene in druge težave, ki so povezane z dejavnostmi nočnega življenja. Rutinska dostopnost in analiza teh virov podatkov lahko: zagotovi več informacij za oblikovanje smernic delovanja, opredeli vrste intervencij, ki so potrebne in kje so potrebne, pomaga pri razporeditvi sredstev in omogoča partnerjem, da skozi čas spremljajo spremembe v problematiki nočnega življenja in merijo učinek svoje preventivne dejavnosti. V idealnem primeru bi se vrste podatkov, ki so zajete v teh vprašanjih, zbirale na lokalni ravni in bi bile partnerjem zlahka dostopne. Vendar pa v mnogih primerih podatki na lokalni ravni sploh niso na voljo oz. dostopni, kar lahko ovira lokalno seznanjenost in dejavnost.

Ta vprašanja se uporabljajo za merjenje tako seznanjenosti kot tudi prakse. Pri pregledu odgovorov, ki jih podajo partnerji, je mogoče obravnavati več področij. Če nekateri partnerji pravijo, da so lokalni podatki dostopni, drugi pa da niso oziroma da tega ne vedo, potem lahko razprava pomaga partnerjem pojasniti, kateri podatki so dostopni in kako je do njih mogoče dostopati ter jih uporabljati. Če je jasno, da ni na voljo nobenih podatkov, potem bi partnerji lahko raziskali, kakšne bi bile dodane koristi od posedovanja teh podatkov in ali je na določenem območju mogoče razviti boljši sistem zbiranja in izmenjave podatkov.

14. VPRAŠANJE

Kako pogosto načrtujete ali izvajate intervencije v zvezi z težavami nočnega življenja skupaj z naslednjimi institucijami?

Večinstucionalno sodelovanje pri načrtovanju in izvedbi intervencij v nočnem življenju lahko pripomore k zagotavljanju učinkovitega in usklajenega pristopa k obvladovanju nočnega življenja. Ključen vidik tega je, da so partnerji vključeni v načrtovanje in izvedbo intervencij. Skupni pristop lahko poveča obseg in doseg intervencij ter partnerjem omogoči, da z izmenjavo sredstev dosežejo največjo možno korist. Prav tako lahko zagotovi, da se delo ne podvaja, da delo enega partnerja ne ogrozi dela drugega partnerja in da imajo vsi partnerji enake cilje.

Projekt STAD

Projekt STAD (Stockholm preprečuje težave z alkoholom in drogami, op.prev.) na Švedskem želi v Stockholmu preprečiti škodo, ki je povezana z alkoholom, osredotoča pa se predvsem na lokale, ki imajo dovoljenje za točenje alkohola. Preko partnerstva, ki vključuje predstavnike policije, regionalne uprave, zdravstvenih služb, mestnega sveta in industrije nočnega življenja, izvajajo vrsto usklajenih intervencij na lokacijah z nočnim življenjem. Te vključujejo dejavnosti za dviganje ozaveščenosti, usposabljanje za odgovorno strežbo pijač in okrepljeno izvajanje zakonodaje glede izdajanja dovoljenj s strani licenčnih organov in policije na podlagi izmenjave podatkov. Izvajanje projekta so že povezali z zmanjšanjem nasilja in neodgovorne strežbe alkoholnih pijač (glej tudi 19. vprašanje)^{16,17}.

To vprašanje ocenjuje partnerstvo posamezne institucije na podlagi števila partnerjev, ki podajo izjavo, da sodelujejo s takšno institucijo. Razprava se lahko osredotoči na raziskovanje tega, katere institucije že sodelujejo in katere trenutno niso vključene v delo v zvezi z nočnim življenjem. Čeprav nekatere institucije mislijo, da niso naravni partnerji pri načrtovanju in izvedbi intervencij v nočnem življenju, pa imajo le- te lahko informacije, strokovno znanje ali veščine, ki bi lahko pomagale pri tem delu. Na primer, zdravstvene službe so lahko seznanjene s težavami, ki so povezane z uporabo alkohola ali drog, saj zdravijo prizadete posameznike. S sodelovanjem z drugimi partnerji, kot so policija, službe za javni promet in licenčni organi, lahko prispevajo k oblikovanju učinkovitih preventivnih ukrepov.

Partnerstvo je mogoče izboljšati, tako da se seznanimo s partnerjevim potencialom pri podpiranju intervencij v nočnem življenju in ga vključimo v proces načrtovanja

Partnerstvo je mogoče izboljšati, tako da okrepimo vključenost tega partnerja v načrtovanje intervencij v nočnem življenju

Partnerstvo na tem področju je videti dobro

15. VPRAŠANJE

Ali obstaja napisana večinstucionalna strategija ali načrt, ki bi spodbujal varno in zdravo nočno življenje v vašem območju?

Tam, kjer so bile uvedene učinkovite strategije za obvladovanje nočnega življenja, so te pogosto zajemale oblikovanje lokalnih strategij ali načrtov, pri tem pa so svoje prispevale različne partnerske institucije. Z razvojem večinstucionalne strategije ali načrta za obvladovanje nočnega življenja bi lahko zagotovili, da je delo usklajeno po celotnem lokalnem območju. O strategiji se morajo strinjati vsi partnerji, ta pa bi morala pojasniti namen in cilje dela teh institucij ter zagotoviti jasno strukturo za doseganje le-teh. Večinstucionalne strategije oz. načrti lahko omogočijo, da se združena sredstva namenijo skupnim prioritetam, različnim partnerskim institucijam pa dajo jasno vedeti, kakšen konkretno je njihov prispevek k varnemu in zdravemu okolju z nočnim življenjem.

Strategija za obvladovanje nočnega življenja v mestu Wirral

V mestu Wirral v Veliki Britaniji je bila vzpostavljena večinstucionalna strategija za obvladovanje okolij z nočnim življenjem za obdobje 2004-2008. Strategija je določila vrsto prednostnih področij, vključno z: močnim partnerskim sodelovanjem, spodbujanjem pozitivne gospodarske dejavnosti v nočnem času, ustvarjanjem varnih območij z nočnim življenjem in večjo seznanjenostjo ter zmanjšanjem škode, ki je povezana z nočnim življenjem. Znotraj vsakega od teh področij je strategija določila ključne dejavnosti, ki jih je bilo treba izvesti, ter natančno navedla partnerske institucije, ki so odgovorne za izvajanje posamezne dejavnosti. Prav tako je bila postavljena vrsta ciljev, vključno s 15-odstotnim zmanjšanjem obiskov lokalne urgence zaradi napadov, povezanih z alkoholom. Analiza podatkov iz urgenc je razkrila, da so ta cilj dosegli¹⁵.

To vprašanje se uporablja za ocenjevanje tako partnerstva kot zavezanosti. Če ni nobene večinstucionalne strategije oz. načrta, bi lahko razpravo osredotočili na to, ali jo je mogoče razviti in ali se partnerji strinjajo, da bi ta koristila partnerskemu delu ter usklajevanju preventivnih dejavnosti v nočnem življenju. Če na vašem območju že obstaja kakšna strategija ali načrt, lahko preverite, ali so s tem seznanjeni vsi partnerji in, če je potrebno, ugotovite, kateri partnerji trenutno niso vključeni v njo ter kako bi jih bilo mogoče vključiti. Vodenje pri vzpostavljanju večinstucionalnega dela bo pomembno.

Partnerstvo in zavezanost je mogoče izboljšati z vzpostavitvijo večinstucionalne strategije oz. načrta za obvladovanje nočnega življenja ali z vključitvijo dela na področju nočnega življenja v obstoječe večinstucionalne strategije

Partnerstvo in zavezanost je mogoče okrepiti, tako da poskrbimo, da so vsi partnerji seznanjeni z uvedenimi večinstucionalnimi strategijami, in z vključitvijo tistih inštitucij, ki trenutno niso udeležene v takšnih strategijah

Partnerstvo in zavezanost na tem področju sta videti dobri

16. VPRAŠANJE

16 (a) Ali je v vašem mestu ustanovljena večinstitucionalna skupina za usklajevanje dela v zvezi z nočnim življenjem?

16 (b) Če da, katere institucije so zastopane in kako pogosto se srečuje?

16 (c) Kako pogosto se ta skupina srečuje?

Učinkovito večinstitucionalno delo zahteva dobro usklajevanje in redno komuniciranje med partnerskimi institucijami. Na območjih, kjer večinstitucionalna praksa deluje dobro, so to dosegli z vzpostavitvijo večinstitucionalne skupine, ki se redno srečuje. Redni sestanki lahko poskrbijo, da so vsi partnerji obveščeni o lokalnih zadevah v nočnem življenju, da so vključeni v načrtovanje strategij in intervencij v nočnem življenju in da poznajo svoje odgovornosti v večinstitucionalnem delu. Na sestankih lahko tudi ugotavljate in iščete rešitve za ovire, ki stojijo na poti izvajanja ukrepov v zvezi z nočnim življenjem, pregledate učinke preventivne dejavnosti, zagotovite doseganje ciljev večinstitucionalnih strategij ter spodbudite redno komunikacijo med ključnimi partnerji.

Projekt PAKKA na Finskem

Projekt PAKKA v mestu Jyväskylä na Finskem je bil večkomponentni program skupnosti, namen katerega je bil spremeniti družbeni kontekst, v katerem so ljudje kupovali in uživali alkohol. Ključni korak v tem projektu je bilo razvijanje lokalnega sodelovanja med partnerskimi institucijami. To so dosegli z uvedbo koordinacijske skupine in lokalnih delovnih skupin, ki so vključevale licenčne organe, policijo, preventivne delavce, industrijo, ki se ukvarja s točenjem alkohola, občinske vodje, univerzitetne profesorje in medije. Skupina je imela redne sestanke (štirikrat letno), organizirani pa so bili tudi seminarji, ki so predstavljali forum za razpravo in sodelovanje med oblastmi in dobavitelji alkohola. Kombinacijo strategij, ki so bile izvedene prek te skupine, so že povezali s pozitivnimi spremembami v strežbi alkohola¹⁸.

To vprašanje ocenjuje zavezanost in prakso na podlagi vprašanja 16a. Vprašanja 16b in 16c ponujata kontekst za razpravo. Pri pregledu tega vprašanja je mogoče razpravljati o več zadevah. Če ni nobene večinstitucionalne skupine, potem bi se razprava lahko osredotočila na to ali je takšno skupino smotrno ustanoviti. Če je večinstitucionalna skupina že uvedena, lahko z rezultati NightSCOPE-a preverite, ali so vsi partnerji seznanjeni s to skupino, ali so vanjo trenutno vključene vse institucije in ali se vsi partnerji dovolj pogosto udeležujejo sestankov.

Partnerstvo in zavezanost na tem področju je mogoče izboljšati z uvedbo večinstitucionalne skupine za usklajevanje dejavnosti za obvladovanje nočnega življenja

Partnerstvo in zavezanost na tem področju je mogoče okrepiti s pregledom članstva večinstitucionalnih skupin in vključitvijo vseh ključnih partnerjev v redne sestanke

Partnerstvo in zavezanost na tem področju sta videti dobri

17. VPRAŠANJE

Ali ima vaša institucija napisano strategijo ali načrt za promocijo varnega in zdravega nočnega življenja na vašem območju?

Ne glede na to, ali je uvedena večinstitucionalna strategija za obvladovanje nočnega življenja na vašem območju ali ne, imajo ključni partnerji lahko korist od tega, da imajo napisano lastno strategijo oz. načrt za promocijo varnega in zdravega nočnega življenja. Ta lahko pojasni konkretno dejavnost, ki jo izvaja neka institucija, in poskrbi, da se da prednost delu, ki je povezano z nočnim življenjem, ter se ga vključi v strateško načrtovanje in rutinsko prakso. Ugotovite lahko, kateri posamezniki znotraj organizacije so odgovorni za določene dejavnosti, tudi tiste, ki so odgovorne za sodelovanje z drugimi partnerskimi institucijami, prisotnost na večinstitucionalnih sestankih in za to, da se informacije o delu za obvladovanje nočnega življenja posredujejo vsem ustreznim posameznikom znotraj organizacije.

To vprašanje ocenjuje zavezanost na podlagi tega, koliko partnerjev izjavi, da ima njihova institucija napisano strategijo ali načrt v zvezi z nočnim življenjem. Pri pregledu odzivov na to vprašanje lahko osredotočite razpravo na to, katere institucije imajo načrt in katere ne, kako so institucije, ki imajo načrt, le-tega uvedle (tudi to, kako je bil vgrajen v druge strategije, kjer je to bilo mogoče) in ali tisti partnerji, ki nimajo napisanega dokumenta, smatrajo, da bi imeli koristi od uvedbe le-tega. Razprava se lahko naveže tudi nazaj na prejšnje vprašanje, ki se nanaša na prisotnost večinstitucionalne strategije. Če večinstitucionalna strategija še ni uvedena, vendar ima več inštitucij svoje lastne strategije, ali je mogoče le-te vključiti v večinstitucionalni dokument? Če je večinstitucionalna strategija že uvedena, vendar ima le malo posameznih institucij svoje načrte, potem bi določenim institucijam koristilo, da bi uvedle lasten konkreten načrt, ki bi zavezanost k večinstitucionalnemu delu nadaljeval.

Zavezanost lahko partnerske inštitucije izboljšajo, tako da razvijejo strategijo ali načrt za svoje delo, ki bo prispevalo dejavnostim v nočnem življenju, ali da poskrbijo, da se ta vgradi v obstoječe strategije ali načrte

Zavezanost je mogoče okrepiti, tako da partnerje, ki nimajo napisanih delovnih zavez za obvladovanje nočnega življenja, spodbudimo, da te ustvarijo in uvedejo, bodisi kot samostojne dokumente ali kot dele obstoječih strategij oz. načrtov

Zavezanost na tem področju je videti dobra

18. VPRAŠANJE

Katere od teh vrst intervencij v nočnem življenju so vzpostavljene v vašem mestu?

Obstaja široka paleta intervencij, ki jih je mogoče uporabiti za namene preprečevanja škode in zaščite zdravja in varnosti v okoljih z nočnim življenjem. To vprašanje sprašuje, ali se na vašem območju uporablja več različnih vrst intervencij, in želi zagotoviti poznavanje obsega dela, ki se izvaja, da bi ustvarili varno in zdravo nočno življenje. Odločni pristopi k obvladovanju okolij, kjer se popiva, značilno uporabljajo vrsto različnih ukrepov, vključno z nekaterimi ali vsemi tistimi, ki so zajeti v tem vprašanju. Tako imenovana Orodjarna za

Healthy Nightlife Toolbox www.hnt-info.eu

»Healthy Nightlife Toolbox« (orodjarna za zdravo nočno življenje) je spletna stran, ki je bila narejena v pomoč lokalnim, regionalnim in nacionalnim oblikovalcem in izvajalcem politik, da bi zmanjšali škodo, ki jo povzroči uživanje alkohola in drog v okoljih z nočnim življenjem. Orodjarna vsebuje tri podatkovne baze, po katerih je mogoče iskati 1) izvlečke iz recenzirane znanstvene literature o učinkovitosti intervencij za varno nočno življenje, 2) informacije o ovrednotenih intervencijah za zdravo nočno življenje, ki so bile izvedene po celem svetu, in 3) kontaktne podatke za strokovnjake, ki delajo na področju zagotavljanja zdravega nočnega življenja po celi Evropi. Ta vir zagotavlja tudi priročnik, ki uporabnikom pomaga razviti preventivno delo v nočnem življenju. Spletno stran Healthy Nightlife Toolbox je ustanovila Evropska Unija v okviru programa javnega zdravja.

zdravo nočno življenje (Healthy Nightlife Toolkit) zagotavlja informacije o dokazih intervencij v nočnem življenju iz celega sveta in ponuja primere, kako v Evropi uporabljajo različne intervencije.

To vprašanje se uporablja za ocenjevanje zavezanosti in prakse. V idealnem primeru bi se na določenem nivoju v okoljih z nočnim življenjem upoštevale vse različne vrste ukrepov. Razprava o odgovorih na to vprašanje lahko razišče različne vrste prakse, ki jih partnerji uporabljajo na lokalnem območju, in lahko oceni, ali so partnerji seznanjeni z vrstami intervencij, ki se izvajajo. Če obstajajo posamezne vrste intervencij, ki se ne izvajajo, lahko skozi razpravo ugotovite, kakšne so možnosti za oblikovanje teh ukrepov. Ugotovite lahko tudi ali obstajajo področja, kjer je mogoče sodelovanje okrepiti.

Zavezanost in prakso je mogoče izboljšati z dvigom seznanjenosti o koristih intervencij in ugotavljanjem možnosti za njihovo lokalno izvajanje

Zavezanost in prakso je mogoče okrepiti z dvigom ozaveščenosti o vrsti vzpostavljenih intervencij v nočnem življenju in vključitvijo partnerjev v njihovo načrtovanje in izvedbo

Zavezanost in praksa na tem področju sta videti dobri

19. VPRAŠANJE

Evalvacija – uporaba podatkov, literature in evalvacije za oblikovanje dela na področju nočnega življenja

Pri načrtovanju intervencij v nočnem življenju je pomembno, da so le-te prilagojene lokalnim potrebam. V idealnem primeru bi morale institucije uporabljati lokalne podatke za oblikovanje izvedb intervencij, vključno z ugotovitvami, katere težave vplivajo na okolje z nočnim življenjem, kam so osredotočene te težave in katere skupine so prizadete. Podatke je mogoče uporabiti tudi za spremljanje in ocenjevanje učinkov intervencij. Enako je mogoče uporabiti ocenjevalne študije za ugotavljanje učinkov intervencij. V strokovnih revijah in poročilih¹⁹ (glej tudi www.hnt-info.eu) je bila objavljena vrsta ocenjevalnih študij o intervencijah v nočnem življenju. Pregled te literature je dober način, da ugotovimo, katere vrste intervencij so lahko koristne pri reševanju konkretnega vprašanja, kako jih je mogoče izvajati in kakšne učinke so imele drugod. Poznavanje tega, kako intervencije delujejo na lokalni ravni, je pomembno pri zagotavljanju tega, da imajo želene učinke.

Evalvacija projekta STAD na Švedskem

Pri razvoju in evalvaciji projekta STAD v Stockholmu na Švedskem (glej 14. vprašanje) so raziskave igrale glavno vlogo. Projekt so začeli z raziskavami, ki so ugotovile veliko količino postreženega alkohola pijanim gostom v lokalih, kjer je točenje alkohola dovoljeno, to raziskavo pa so med izvajanjem projekta ponovili, da bi ugotovili spremembe v vedenju delavcev v strežbi. Z izmenjanimi podatki so si pomagali pri izbiri ciljev inšpekcijskega dela policije in licenčnih organov, medtem ko so rutinske podatke o nasilnih dejanjih uporabili, da bi izmerili učinke na nasilje. Tako so v povezavi s projektom ugotovili 29-odstotno znižanje nasilja. Poleg tega so v raziskavi ugotovili, da je program privarčeval več denarja, kot ga je porabil za izvedbo^{16,17,20}.

Pri pregledu teh vprašanj se lahko razprava osredotoči na to, ali se ti različni ukrepi prakse, ki temelji na dokazih, izvajajo na lokalnem območju in če ne, kako bi jih bilo mogoče oblikovati. Če pa se nekateri ali vsi ti ukrepi izvajajo, ali jih skupno uporabljajo vse institucije, ali pa morda obstajajo določena strokovna področja in praksa znotraj ene institucije, ki jo je mogoče deliti z drugimi institucijami? Razprava bi partnerjem morala ponuditi dobro priložnost, da se dogovorijo o tem, kako uporabiti dokaze v praksi in njihovem lastnem delu, ter kako je to v celoti mogoče okrepiti v lokalnem območju.

Prakso je mogoče izboljšati z vzpostavitvijo ali povečanjem uporabe podatkov, raziskav in dokazov za izvajanje in evalvacijo intervencij

Prakso je mogoče izboljšati s povečanjem uporabe podatkov, raziskav in dokazov ter izmenjavo znanja med partnerji, da bi spodbudili delovanje, ki temelji na dokazih

Praksa na tem področju je videti dobra

Viri

1. Babor T, Caetano R, Casswell S et al. Alcohol: no ordinary commodity: research and public policy (2. izd.). Oxford: Oxford University Press, 2010.
2. Livingston M, Chikritzhs T, Room R. Changing the density of alcohol outlets to reduce alcohol-related problems. *Drug and Alcohol Review* 2007; 26: 557-566.
3. Kypri K, Jones C, McElduff P, Barker D: Effects of restricting pub closing times on night-time assaults in an Australian city. *Addiction* 2010, 106:303-310.
4. Stockwell T, Chikritzhs T. Do relaxed trading hours for bars and clubs mean more relaxed drinking? A review of international research on the impacts of changes to permitted hours of drinking. *Crime Prevention and Community Safety* 2009; 11: 153-170.
5. Graham K, Osgood DW, Zibrowski E et al. The effect of the Safer Bars programme on physical aggression in bars: results of a randomized controlled trial. *Addiction* 2004; 23: 31-41.
6. Calafat A, Blay N, Juan M et al. Traffic risk behaviours at nightlife: drinking, taking drugs, driving, and use of public transport by young people. *Traffic Injury Prevention* 2009; 10: 162-169.
7. Calafat A, Blay NT, Hughes K. Nightlife young risk behaviours in Mediterranean versus other European cities: are stereotypes true? *The European Journal of Public Health* 2010; 21: 311-315.
8. Bellis MA, Hughes K, Calafat A et al. Sexual uses of alcohol and drugs and the associated health risks: A cross sectional study of young people in nine European cities. *BMC Public Health* 2008; 8: 155.
9. Hughes K, Anderson Z, Morleo M et al. Alcohol, nightlife and violence: the relative contributions of drinking before and during nights out to negative health and criminal justice outcomes. *Addiction* 2008; 103(1): 60-5.
10. Wahl S, Kriston L, Berner W. Drinking before going out – a predictor of negative nightlife experiences in a German inner city area. *International Journal of Drug Policy* 2010; 21: 251-254.
11. Flatley J, Kershaw C, Smith K et al. Crime in England and Wales 2009/10: findings from the British Crime Survey and police recorded crime. London: Home Office, 2010.
12. Van Havere T, Vanderplasschen W, Broekaert E et al. The influence of age and gender on party drug use among young adults attending dance events, clubs, and rock festivals in Belgium. *Substance Use & Misuse* 2009; 44: 1899-1915.
13. TRL Limited. Blood alcohol levels in road accident fatalities for 2006 in Great Britain. Crowthorne: TRL Limited, 2008.
14. Florence C, Shepherd H, Brennan I, et al. Effectiveness of anonymised information sharing and use in health service, police, and local government partnership for preventing violence related injury: experimental study and time series analysis. *BMJ* 2011; 342:d3313 doi: 10.1136/bmj.d3313.
15. Quigg Z, Hughes K, Bellis MA. Data sharing for prevention: a case study in the development of a comprehensive emergency department injury surveillance system and its use in preventing violence and alcohol-related harms. In press.
16. Wallin E, Norstrom T, Andreasson S. Alcohol prevention targeting licensed premises: a study of effects on violence. *Journal of Studies on Alcohol* 2003; 64: 270-277.
17. Wallin E, Gripenberg J, Andreasson S. Overserving at licensed premises in Stockholm: Effects of a community action program. *Journal of Studies on Alcohol* 2005; 66: 806-814.
18. Warpenius K, Holmila M, Mustonen H. Effects of a community intervention to reduce the serving of alcohol to intoxicated patrons. *Addiction* 2010; 105: 1032-40.
19. Jones L, Hughes K, Atkinson AM, Bellis MA. Reducing harm in drinking environments: A systematic review of effective approaches. *Health and Place* 2011; 17: 508-18.
20. Mansdotter AM, Rydberg MK Wallin E et al. A cost-effectiveness analysis of alcohol prevention targeting licensed premises. *European Journal of Public Health* 2007; 17: 618-623.

5. Drugi viri, ki so na voljo prek projekta Club Health

NightSCOPE je bil narejen kot del projekta Club Health, ki ga je v sklopu Programa zdravja za obdobje 2008-2013 podprla Evropska Komisija. Projekt Club Health želi oblikovalcem in izvajalcem politik pomagati ustvariti in obvladovati varna in zdrava okolja z nočnim življenjem. Drugi viri, ki jih je naredila projektna skupina, zajemajo:

- spletno podatkovno bazo odzivov zakonodajnih in političnih teles na obvladovanje nočnega življenja po Evropi;
- oceno uporabe in sprejemljivosti standardov zdravja in varnosti za prizorišča z nočnim življenjem;
- program usposabljanja za delavce, ki delajo v pivnicah, barih in nočnih klubih;
- sklop smernic za medije, ki izvajalcem pomagajo pri sodelovanju z mediji.

Vsa sredstva, razvita v sklopu projekta Club Health, je mogoče oceniti prek spletne strani projekta www.club-health.eu.

Dodatek 1: Začetni podatki o lokalnem koordinatorju

Ime kraja / mesta / območja, ki se ocenjuje:			
Država			
Kratek geografski opis območja, ki se ocenjuje:			
Ime lokalnega koordinatorja:			
Institucija:			
E-poštni naslov:			
Imena in e-poštni naslovi predstavnikov institucij			
	Obvezne institucije	Ime	E-poštni naslov
1	Lokalna oblast		
2	Zdravstvena služba		
3	Policija		
4	Oddelek za nujno zdravniško pomoč		
5	Agencija za javni prevoz		
6	Licenčni organ		
	Dodatne institucije (naveden je seznam aktualnih podatkov institucij, ki so navedene spodaj*)		
7			
8			
9			
10			
*Potencialne dodatne partnerske institucije			
	Tržni inšpektorat	Ustanove s področja drog	Ustanove za spolno zdravje
	Reševalna služba	Gasilska služba	Industrija nočnega življenja
	Socialna služba	Mladinske ustanove	Šolske ustanove/službe

www.nightscope.eu

Centre for Public Health
Liverpool John Moores University
15-21 Webster Street
Liverpool L3 2ET
UK
www.cph.org.uk
www.club-health.eu

The project is supported by the European Commission under the Health Programme 2008-2013. Other supporters of the project are: Ministry of Health (Slovenia), Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Office for Youth (Slovenia), Slovenian Traffic Safety Agency (Slovenia), Fonds de Lutte contre Certaines Formes de Criminalité (Luxembourg) and the City of London (UK).